

Gemeenteraad

Zitting van 26 oktober 2021
Beleid en Uitvoering - Openbare ruimte

2021_RAAD_00046 Beleidsplan Oeververbindingen 2022 - 2027

Overlegd met

Inge Meindertsma, Robert de Jager, Martijn Dozeman en Sjoerd Hamstra

Portefeuillehouder

M. Scheringa

Samenvatting

Steenwijkerland is een waterrijke gemeente en kent een groot aantal waterwegen. Dit houdt ook in dat er veel oeververbindingen (bruggen/viaducten en tunnels) zijn. De gemeente Steenwijkerland is eigenaar en beheerder van 335 objecten met een totale vervangingswaarde van bijna € 46 miljoen.

Het huidige beleidsplan oeververbindingen beslaat de periode 2017-2021. Ter voorbereiding op het aflopen van deze beleidsperiode is er dit jaar een nieuw beleidsplan opgesteld voor de periode 2022-2027.

Beschrijving

Inleiding

Goed beheer van de oeververbindingen is van belang om de veiligheid en functionaliteit op korte en lange termijn te borgen. De gemeente heeft hierin een zorgplicht. Tevens heeft de gemeente de plicht om haar kapitaalgoederen op een doelmatige en efficiënte wijze te beheren en te onderhouden.

Terugblik beleidsplan 2017-2021

In het voorgaande beleidsplan zijn er verschillende onderhouds- en vervangingswerkzaamheden opgenomen. Alle onderhoudswerkzaamheden van die periode zijn uitgevoerd. In het beleidsplan was voorzien dat 67 bruggen zouden worden vervangen. 65 van deze bruggen zijn in de afgelopen beleidsperiode vervangen, 2 bruggen in de Bramen nog niet. Naast dat deze door de PAS (stikstof)-problematiek niet uitgevoerd kon worden heeft dit ook een financiële oorzaak. Gebleken is dat de kosten voor het vervangen van de (grote) verkeersbruggen hoger lagen dan waar in het vorig beleidsplan rekening mee was gehouden. Dit werd veroorzaakt door maatregelen voor het verkeer tijdens de uitvoering, zoals noodbruggen, ecologisch onderzoek (waaronder stikstofberekeningen (PAS)) en het verleggen van kabels en leidingen. Bij kleinere kunstwerken, zoals vonders en fietsvoetbruggen was het budget wel voldoende. Hoewel het grootste deel van de opgave is gerealiseerd, bleef onvoldoende budget beschikbaar om twee verkeersbruggen in de Bramen te vervangen.

In dit nieuwe beleidsplan is op basis van deze ervaringen de raming voor het vervangen van (grote) verkeersbruggen bijgesteld. Ook is het vervangen van de beide verkeersbruggen in de Bramen opgenomen in dit beleidsplan. Om de (verkeers)veiligheid te garanderen is het noodzakelijk om nog dit jaar te starten met het vervangen van de twee bruggen in de Bramen. De voorbereiding is inmiddels in volle gang waarbij het aanbestedingsproces inmiddels is afgerond. De planning is om de werkzaamheden eind dit jaar - begin volgend jaar uit te voeren.

Beleidsplan 2022-2027

In 2020 zijn de oeververbindingen geïnspecteerd, daarbij is de onderhoudstoestand bepaald. De onderhoudstoestand geeft een indicatie van het kwaliteitsniveau van de oeververbinding. De meeste oeververbindingen hebben een uitstekende, goede of redelijke onderhoudstoestand en voldoen aan kwaliteitsniveau basis. Objecten die zich in matige of slechte staat bevinden voldoen niet aan kwaliteitsniveau basis en moeten onderhouden of zelfs vervangen worden. In het beleidsplan wordt dit nader toegelicht. De komende planperiode moeten er 31 objecten worden vervangen. Het gaat voornamelijk om vonders (22 objecten) en fiets-voetbruggen (5 objecten). Daarnaast is vervanging nodig van 1 beweegbare brug en 3 verkeersbruggen, waaronder de 2 bruggen in de Bramen.

Voorstel

Voorgesteld wordt om:

1. Het beleidsplan oeververbindingen 2022-2027 met bijbehorend onderhoud kwaliteitsniveau basis vast te stellen.
2. Een extra benodigd structureel onderhoudsbudget van € 86.000 per jaar gedurende de planperiode beschikbaar te stellen.
3. Een gemiddeld vervangingsinvesteringsbudget van € 341.000 per jaar voor de planperiode beschikbaar te stellen.

Argumenten

- Het huidige beleidsplan oeververbindingen 2017-2021 loopt af, er is behoefte aan een plan voor de aankomende beleidsperiode van 2022-2027.
- Op 10 november 2020 heeft de gemeenteraad besloten om vanaf 2022 voor oeververbindingen kwaliteitsniveau basis te hanteren. Dit beleidsplan implementeert dit besluit. Hiermee wordt invulling gegeven aan de gemeentelijke zorgplicht van het borgen van de veiligheid en functionaliteit van de oeververbindingen op de korte en lange termijn.
- Gezien de hoeveelheid oeververbindingen in de gemeente en de vervangingswaarde die deze vertegenwoordigen is het hebben van een actueel en vigerend beleidsplan van cruciaal belang.
- Aanbesteding van de twee bruggen in de Bramen is noodzakelijk om de (verkeers)veiligheid te garanderen. De combinatie van de aanpak zorgt er tevens voor dat de te verwachten overlast voor inwoners, ondernemers en overige verkeersdeelnemers kan worden beperkt.

Kanttekeningen en risico's

- Een groot deel van de gemeente is aangewezen als Natura2000 gebied. Vooral in en rond deze gebieden is de stikstofuitstoot van werkzaamheden een aandachtspunt. De impact op de uit te voeren werkzaamheden is bij het opstellen van dit beleidsplan nog niet bekend.
- In de toeristische gebieden is de beschikbare tijd voor het uitvoeren van werkzaamheden beperkt tot de periode van 1 november tot en met 31 maart. Dit houdt in dat de voorbereiding, planning en communicatie goed op elkaar afgestemd moeten zijn. Onvoorziene omstandigheden kunnen grote gevolgen hebben op de planning / uitvoering.
- Zie financiële toelichting; met het vaststellen van dit beleidsplan en wijze van verrekenen van de kosten van de twee bruggen in de Bramen, lopen we vooruit op een positieve besluitvorming van de gemeenteraad en integrale afweging van de Programmabegroting 2022-2025.

Duurzaamheid en social return

Bij groot onderhoud of vervanging van objecten wordt elke keer de afweging gemaakt of het object duurzamer uitgevoerd kan worden. Zo is in dit plan opgenomen dat enkele bruggen van hout vervangen worden door bruggen van beton. Een betonnen brug heeft een veel langere levensduur.

Social return is geen onderdeel van het beleidsplan oeververbindingen 2022-2027. Bij de uitvoering van het beleidsplan speelt social return wel een rol en wordt dit bij de uitvoering meegenomen.

Financiële toelichting

Om de oeververbindingen op kwaliteitsniveau basis te blijven behouden is er structureel geld nodig voor zowel het onderhoud als voor de vervangingsinvesteringen. Ten opzichte van het vorige plan is er een verschuiving in de verhouding onderhoudsbudget/vervangingsinvestering.

Onderhoudsbudget

Er is een structureel budget voor onderhoud beschikbaar van € 444.000 per jaar. Voor de komende planperiode is er een onderhoudsbudget benodigd van € 530.000 per jaar. Het benodigd budget ligt hiermee € 86.000 hoger.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
benodigd onderhoudsbudget	€ 530.000	€ 530.000	€ 530.000	€ 530.000	€ 530.000	€ 530.000
beschikbaar	€ 444.000	€ 444.000	€ 444.000	€ 444.000	€ 444.000	€ 444.000
extra benodigd	€ 86.000	€ 86.000	€ 86.000	€ 86.000	€ 86.000	€ 86.000

Vervangingsinvestering

Naast onderhoudsgelden zijn er ook vervangingsinvesteringen nodig. De komende periode is er een jaarlijkse investering nodig van € 341.000. De meeste objecten die in de komende periode vervangen moeten worden zijn in technisch opzicht eenvoudige objecten (vonders en fiets-voetbruggen). Voor de eerste twee jaren in deze planperiode is er budget beschikbaar, voor de overige jaren niet. De investeringen kunnen gekapitaliseerd worden over een periode van 30 jaar met een rentepercentage van 1%.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
benodigde investering	€ 341.000	€ 341.000	€ 341.000	€ 341.000	€ 341.000	€ 341.000
beschikbare investering	€ 238.000	€ 538.000	-	-	-	-
<i>verschil</i>	- € 103.000	€ 197.000	- € 341.000	- € 341.000	- € 341.000	- € 341.000
kapitaallast (cumulatief)	- € 4.463	€ 4.073	- € 10.703	- € 25.480	- € 40.257	- € 55.033

De opgenomen vervangingsinvesteringen bevat ook de financiële dekking van de twee bruggen in de Bramen. Zoals aangegeven worden de bruggen eind 2021 - begin 2022 vervangen. Er blijft een restantbedrag van de investeringen van het huidige beleidsplan in 2021 over, maar dit zal waarschijnlijk niet voldoende zijn om de kosten in 2021 te kunnen dekken. Er zal hiermee een tijdelijk negatief saldo ontstaan welke in het boekjaar 2022 weer recht getrokken wordt. Met deze wijze van verrekenen lopen we vooruit op een positieve besluitvorming van uw gemeenteraad. De integrale afweging bij de Perspectiefnota is inmiddels geweest en het voorstel zal met een positief advies worden voorgelegd om te verwerken in de Programmabegroting 2022-2025.

In het beleidsplan is ook een financiële doorkijk voor de langere termijn opgenomen. Deze geeft aan dat voor de komende planperioden de benodigde onderhouds- en vervangingsbudgetten een grillig verloop vertonen. Dit komt omdat het toekomstige vervangen van objecten niet gelijkmatig over de tijd uitgesmeerd kan worden. Een object wordt vervangen wanneer de technische levensduur ten einde is en niet omdat het financieel goed past in een planperiode. Opgemerkt wordt dat de ontwikkeling op lange termijn onzeker is. Door het uitvoeren van periodieke inspecties wordt er een betrouwbaar beeld van de opgaven op korte termijn verkregen.

Participatie en communicatie

De gemeente communiceert actief met alle betrokkenen over de uitvoeringswerkzaamheden die gaan plaatsvinden. Zo worden de betrokkenen voorafgaand aan de werkzaamheden geïnformeerd. Bij grootschalige werkzaamheden worden informatieavonden georganiseerd.

Corona

De werkzaamheden volgend uit dit beleidsplan passen in de geest van de aangenomen Motie “Boost voor regionale economie” (30 juni 2020, HHP). In deze motie wordt het college opgeroepen te kijken welk projecten concreet naar voren kunnen worden gehaald om lokale aannemers aan het werk te houden in deze coronatijd (kernthema HHP: economie en werkgelegenheid). Bijna al het onderhoud en vervanging kunnen worden uitgevoerd door lokale aannemers.

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden aan de oeververbindingen worden de dan geldende coronamaatregelen in acht genomen.

Uitvoering en planning

Wanneer het beleidsplan oeververbindingen 2022-2027 is vastgesteld kan bepaald worden hoe de uitvoering eruit komt te zien. In het plan is al een doorkijk gemaakt naar de uitvoering welke in de jaarlijkse uitvoeringsplannen verder worden uitgewerkt. In de uitvoeringsplannen wordt rekening gehouden met doelmatigheid, wordt er gekeken naar gebiedsgerichte aanpak en wordt er op praktische wijze invulling gegeven aan de beheerwerkzaamheden. De beheerder blijft hierdoor in control.

Zoals genoemd wordt eind dit jaar gestart met de vervanging van de twee bruggen in de Bramen, de verwachting is dat begin volgend jaar de werkzaamheden zijn afgerond.

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Het college legt het volgende voor aan de gemeenteraad:

Beslispunt 1

De gemeenteraad besluit:

1. Het beleidsplan oeververbindingen 2022-2027 met bijbehorend onderhoud kwaliteitsniveau basis vast te stellen.
2. Een extra benodigd structureel onderhoudsbudget van € 86.000 per jaar gedurende de planperiode beschikbaar te stellen.
3. Een gemiddeld vervangingsinvesteringsbudget van € 341.000 per jaar voor de planperiode beschikbaar te stellen.